

ת"פ 30494/12/11 - מדינת ישראל נגד א. ל.

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 30494-12-11 מדינת ישראל נ' ל. (אחר/נוסף)

בפני בעניין: כב' השופטת חנה מרים לומפ
מדינת ישראל

המאשימה

נגד
א. ל.

הנאשם

גזר דין

1. נגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו שלוש עבירות של סחר בסם מסוכן לפי סעיף 13 לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש] התשל"ג-1973 (להלן: "**הפקודה**"), עבירה של תיווך בעסקי סמים לפי סעיף 14 לפקודה ועבירה של החזקה ושימוש בסמים מסוכנים לפי סעיף 7(א) לפקודה.

באישומים אחד עד שלוש הואשם הנאשם כי במהלך חודשים יוני-ספטמבר 2011, בשלוש הזדמנויות שונות, מכר לקטינים ש.ו. ו-י.ש (להלן: "**הקטינים**") סמים מסוכנים מסוג קנבוס וחשיש בכמות שאינה ידועה. הנאשם נפגש עם הקטינים במקומות שונים בירושלים והעביר להם את הסם. באישום הראשון שילם הקטין ש.ו. לנאשם בתמורה לסם שקיבל 300 ₪, באישום השני שילם הקטין ש.ו. לנאשם 160 ₪ בתמורה לסם ובאישום השלישי שילם הקטין י.ש. לנאשם 100 ₪.

באישום הרביעי הואשם הנאשם בכך שבמהלך חודש יולי 2011 תיווך בין הקטינים לבין אחר בשם שפיץ (להלן: "**שפיץ**"), על מנת שאלה יקנו ממנו סמים באופן ישיר.

באישום החמישי הואשם הנאשם כי במועדים שונים השתמש בסמים יחד עם הקטין ש.ו. וכן בכך שבמהלך 7 השנים שקדמו להגשת כתב האישום השתמש בסמים מסוכנים מסוג חשיש וקנבוס.

2. הנאשם הודה באישום הרביעי והחמישי אולם הכחיש את המיוחס לו באישומים 1-3, קרי כי סחר בסמים, ולכן נשמעו ראיות רק באשר לאישומים אלה. בסופו של יום וכמפורט בהרחבה בהכרעת הדין קבעתי כי הנאשם מכר בשלוש הזדמנויות שונות סמים לקטינים והוא הורשע בנוסף לעבירות בהן הודה (עבירה של תיווך בעסקי סמים ועבירה של החזקה ושימוש בסמים מסוכנים), גם בשלוש עבירות של סחר בסמים.

תסקיר שירות מבחן

עמוד 1

3. לבקשת ב"כ הנאשם נשלח הנאשם לשירות המבחן לצורך עריכת תסקיר בעניינו, וזאת מאחר שטען כי הנאשם אובחן עוד בשלב המעצר כסובל מהפרעת אישיות בלתי בשלה (ארגון אישיות גבולי).

מתסקיר שירות המבחן עולה כי הנאשם בן 28, יליד ארה"ב, עלה לארץ בשנת 1998. קצינת המבחן ציינה כי הנאשם גדל בסביבה משפחתית מתוחה אשר כללה מערכת יחסים בלתי יציבה והיעדרויות ממושכות מצד אביו אשר לימים עזב את הבית. עוד ציינה קצינת המבחן כי מהלך חייו של הנאשם התאפיין בחלופה רבה של מקומות מגורים ומסגרות. למרות שהנאשם סבל מהפרעות קשב וריכוז, הנאשם השלים את לימודיו, בהמשך החל לנהל אורח חיים דתי ולמד בישיבה ושירת שירות צבאי חלקי.

קצינת המבחן התרשמה כי הנאשם בעל מאפייני אישיות ילדותיים ובלתי בשלים וכי זהותו העצמית ומערכת הערכים שלו בלתי מגובשת. לדבריה הנאשם מבטא עמדה קורבנית וחלשה. עוד התרשמה קצינת המבחן כי על רקע אישיותו המופנמת, ביטחון ודימוי עצמי נמוכים וסביבה משפחתית מתוחה אשר התקשתה להציב לו גבולות, השתייך הנאשם לחברה שולית ועוברת חוק והחל לצרוך סמים בהיותו בן 16.

קצינת המבחן הוסיפה כי במסגרת הליכי המעצר שוחרר הנאשם בתנאים מגבילים לבית אמו, והשתלב בקבוצה טיפולית לעצורי בית אשר כללה 16 מפגשים. קצינת המבחן מסרה כי במהלך הטיפול גילה הנאשם יחס רציני, שיתף את חברי הקבוצה בתכנים אישיים וביטא נכונות להקשבה וללמידה.

ביחס לעבירות בהן הורשע, התקשה הנאשם לקחת אחריות לביצוע עבירות הסחר בסמים, וביטא תחושת עוול בשל הרשעתו בעבירות אלו. לדבריו מעשיו הסתכמו בתיווך בסמים וציין כי נוצל לרעה מצד סביבה שולית. יחד עם זאת הביע הנאשם חרטה על מעורבותו בפלילים ומסר כי מאז מעצרו הפסיק את השימוש בסמים וביטא מודעות חלקית לדפוסיו המכשילים ולהשלכות השליליות של השימוש בסמים.

קצינת המבחן שקלה להפנות את הנאשם לטיפול בנפגעי סמים, אולם הנאשם לא ביטא נזקקות טיפולית וכן היא התרשמה כי הנאשם טרוד בצרכיו הכלכליים והקיומיים ואינו פנוי מבחינה רגשית להשקיע מאמצים בהליך טיפולי נוסף. משכך קצינת המבחן לא באה בהמלצה טיפולית בעניינו.

בשל חומרת העבירות בהם הורשע הנאשם והעובדה כי הוא אינו בשל להליך טיפולי אינטנסיבי סברה קצינת המבחן כי ענישה מוחשית תהווה גורם מרתיע ומציב גבולות עבורו. יחד עם זאת הוסיפה קצינת המבחן כי מאחר ומדובר בבחור צעיר נעדר עבר פלילי, אשר שהה זמן רב בתנאים מגבילים ללא הפרתם ומאחר והמעצר וההליך המשפטי מהווים גורם מרתיע ומשברי עבור הנאשם ולפיכך מפחיתים את הסיכון להישנות ביצוע עבירות ומאחר וקיים חשש כי עונש של מאסר בפועל יגרום לנסיגה נוספת בתפקודו של הנאשם ויחשוף אותו לנורמות עברייניות, המליצה קצינת המבחן על הטלת עונש מאסר אשר ירוצה בעבודות שירות, מאסר על תנאי וקנס כספי סמלי.

חוו"ד פסיכיאטרית נ/1

4. הפסיכיאטר, ד"ר אורי פ. מילר (להלן: "ד"ר מילר"), נתבקש על ידי ב"כ הנאשם לבדוק את הנאשם ולעמוד על הקשר האפשרי בין מצבו הנפשי של הנאשם לבין העבירות המיוחסות לו.

ד"ר מילר סקר בהרחבה את קורות חייו של הנאשם, תאר את המרכבות המשפחתית בה גדל הנאשם וממנה הושפע. לדידו התנאים בהם גדל הנאשם וחוסר צרכיו הרגשיים השליכו על עיצוב אישיותו הבלתי מאוזנת, דבר הגורם לכך שהנאשם סובל מהפרעות נפשיות. לדעת ד"ר גרוס כל אלו הביאו את הנאשם להתפתח כאדם קל להשפעה וניצול על ידי אחרים מבלי להעריך נכון את המציאות ולשקול דברים נכונה.

לדעת ד"ר מילר, העדות הטובה ביותר למצבו הלא יציב של הנאשם הוא משבר פסיכופטי אשר חווה הנאשם בעת מעצרו בשנת 2011. עוד מציין ד"ר גרוס כי עדיין קיימות אצל הנאשם הפרעות אשר מצביעות על פרצות בבוחן המציאות כדוגמת שמירה קפדנית על חפציו וקשר "מיוחד" עם הקב"ה (ר' עמ' 4 לחוו"ד). ד"ר מילר אבחן את הנאשם כבעל אישיות גבולית עם הפרעות בזהות עצמית, נטייה לשימוש בסמים עם פרצות פסיכופטיות.

ביחס לענישת הנאשם סבור ד"ר מילר כי קיימת סכנה בשליחת הנאשם למאסר, שכן קיימת אפשרות של התפרקות פסיכופטית מצד הנאשם, כפי שארעה לנאשם בעת מעצרו. לדידו, כוחותיו הנפשיים הדלים עלולים בדחק המאסר לגרום למצב נפשי דומה. בנוסף סבור ד"ר מילר כי קיימת סכנה כי הנאשם ישמש אובייקט לניצול על ידי עבריינים חזקים אשר עלולים לכפות על הנאשם התנהגות פסולה ואף לנצלו וכן קיים חשש כי הנאשם יאמץ לעצמו התנהגות עבריינית. לדעת ד"ר מילר הנאשם זקוק לטיפול נפשי על מנת לקבל תמיכה רגשית.

טיעוני הצדדים לעונש

5. ב"כ המאשימה סבורה כי מתחם העונש ביחס לכל עבירת סחר בה הורשע הנאשם נע בין 12 עד 24 חודשי מאסר. ב"כ המאשימה עמדה על חומרת מעשיו של הנאשם אשר מכר את הסמים לקטינים. ב"כ המאשימה הוסיפה כי מאחר והנאשם נעדר עבר פלילי ולאחר שניתן משקל למצבו הנפשי, כפי שבא לידי ביטוי בחוות הדעת נ/1, המאשימה לא תבקש למצות עם הנאשם את הדין. משכך עתרה ב"כ המאשימה לעונש כולל של 18 חודשי מאסר בגין כל העבירות בהן הורשע, מאסר על תנאי, קנס ופסילה מלהחזיק או לקבל רישיון נהיגה וכן ביקשה את השמדת המוצגים שנתפסו.

ב"כ המאשימה ביקשה שלא לאמץ את המלצת שירות מבחן שכן הנאשם לא לקח אחריות למעשיו וכפר בביצוע עבירות הסחר בסמים בהן הורשע. לדידה הטלת עונש של מאסר בעבודות שירות אינו מהווה עונש מרתיע דיו. ב"כ המאשימה ציינה כי היא אינה רואה בנסיבות חייו של הנאשם כה חריגות אשר מצדיקות סטייה מהמתחם אותו הציגה, מה גם שכאמור העונש לו עתרה הינו מקל ונסיבות חייו של הנאשם נלקחו בחשבון.

6. ב"כ הנאשם ביקש לאמץ את המלצת שירות המבחן ולהטיל על הנאשם עונש מאסר אשר ירוצה בעבודות שירות. לדבריו קצינת המבחן הגיעה להמלצה זו לאחר ששקלה את מכלול השיקולים ביחס לנאשם ועל אף שהנאשם לא לקח אחריות מלאה למעשיו, מתוך הבנה כי מאסר מאחורי סורג ובריה עלול להביא לנסיגה במצבו.

ביחס לחומרת המעשים ולכך שהנאשם מכר סמים לקטינים, הפנה ב"כ הנאשם את בית המשפט לעדויות הקטינים ולכך שהעידו בבית המשפט כי הנאשם היה נער שליחויות וכי עשה את העבודה השחורה. ב"כ הנאשם ציין כי הקטינים להם מכר הנאשם סמים, הם בעצמם סוחרי סמים ועל אף שאינו יודע כיצד הסתיים ההליך בעניינם בבית משפט לנוער, ציין כי וודאי בשל היותם קטינים הופנו להליך שיקומי. ב"כ הנאשם התייחס גם לעונש שהוטל על שפיץ, שלטענתו היה "הקודקוד" ונגזרו עליו 14 חודשי מאסר.

עוד טען ב"כ הנאשם כי המעשים נעשו בפרק זמן קצר מאוד. מאז ביצוע העבירות עברו שנתיים בהם שוהה הנאשם בתנאים מגבילים בבית אמו באשדוד. ואף היה נתון במעצר למשך חודש ויומיים.

ב"כ הנאשם הפנה לתיקון 113 לחוק העונשין הקובע כי בית המשפט יוכל לחרוג ממתחם העונש לצורך שיקום וטען כי מתסקיר שירות המבחן ומחוות הדעת נ/1 עולה בבירור כי מאסר מאחורי סורג ובריה יזיק לנאשם ועלול לדרדרו ומדובר במקרה המתאים ביותר לחרוג ממתחם העונש.

7. הנאשם הביע חרטה על מעשיו. יחד עם זאת שב וטען כי לא היה סוחר סמים, אולם ציין כי חש אשמה משום שהיה לו יד במעשים, שכן היה נער שליחויות של שפיץ והושפע ממנו. הנאשם ביקש להתחיל התחלה חדשה והביע חשש משליחתו אל מאחורי סורג ובריה.

מתחם העונש ההולם

8. בע"פ 6747/11 **מדינת ישראל נ' מערוף אבו ריקי** (טרם פורסם) [מיום 3.1.13] חזר בית משפט העליון והדגיש את החומרה הטמונה בעבירות הקשורות בסמים והנזק הרב אשר הן גורמות לחברה. בית המשפט העליון הפנה להלכה שנקבעה בע"פ 211/09 **אזולאי נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו], (22.6.2010):

"הענישה בעבירות מסוג זה נועדה, קודם לכל, לשרת את מטרת הגמול לעבריין על עיסוק בסם העלול לסכן חיי אדם ולפגוע בבריאות המשתמשים בו; שנית, על העונש להעביר מסר חד-משמעי של הרתעה ביחס לעבריינים פוטנציאליים, ולשמש אות אזהרה אפקטיבי לכל מי שמתכוון לקחת חלק במערכת ההעברות והסחר בסמים..."

(שם, בפסקה 10, וראו גם, ע"פ 9482/09 ביטון נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו], 24.7.2011); ע"פ 5765/10 פלוני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו], 5.6.2011); ע"פ 3570/09 אבו עמרה נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו], 3.5.2010).

9. עמדת בית המשפט העליון וכן העובדה שהמחוקק קבע לצד עבירת סחר בסמים עונש מאסר של 20 שנה מלמד על כך כי מדובר בערך חברתי ממעלה ראשונה. במקרה שבפני כתב האישום הוגש בבית משפט השלום ולכן העונש הקבוע לצד כל אחת מעבירות בהן הורשע הנאשם הוא עד 7 שנות מאסר.

10. סעיף 40 ג' לחוק העונשין קובע כי בקביעת מתחם העונש ההולם על בית המשפט להתחשב גם בנסיבות

הקשורות בביצוע העבירה בהתאם לסעיף 40 ט' לחוק העונשין.

מתחם העונש ההולם לאישומים 1-3

11. מנסיבות אישומים אלה עולה כי הנאשם בשלושה מועדים שונים מכר לקטינים חשיש או קנבוס בתמורה לסכומים שנעו בין 100 ש"ח ועד ל- 300 ₪. אין מדובר במקרי סחר אקראיים, הקטינים העידו כי העסקאות נעשו בעקבות תאום טלפוני ובאישום השלישי הנאשם אף הסתיר את הסם בין דפי ספר מתוך פתח מיוחד. מנגד יש להתחשב בסוג הסם ובכמות הקטנה אותה סיפק הנאשם בכל עסקה, ובכך שהקטינים הם שפנו אליו מאחר שידעו כי הוא משתמש בסמים.

12. לא מצאתי כי חוות הדעת של ד"ר מילר בדבר מצבו הנפשי של הנאשם יש בה כדי להצביע על קרבה לסייג לאחריות פלילית כאמור בסעיף 40ט(9) או כי לנאשם היה קושי להבין את אשר הוא עושה או את הפסול במעשיו כאמור בסעיף 40ט(6), התרשמתי הן מהנאשם באופן ישיר והן מחוות הדעת כי אישיותו של הנאשם גורמת לו להיות מושפע בקלות על ידי אחרים וכן גורמת לו לטשטש את גבולות המותר והאסור, אך אין מדובר במקרה המצדיק התערבות בגבולות המתחם בשל אישיותו.

13. בהתחשב בכל אלה ובשים לב לכך שהנאשם מכר את הסמים לקטינים אני קובעת כי מתחם העונש ההולם בשל כל אחת מעבירות הוא בין שישה ועד ל- 18 חודשי מאסר. (באשר לענישה הנוהגת ר' ת"פ 34392-04-12, ת"פ 18105-05-13, ע"פ 30693-06-13, ת"פ 18382-04-13, ע"פ 54449-03-12)

מתחם העונש ההולם לאישום 4

14. מנסיבות האישום הרביעי עולה כי הנאשם תווך בין הקטינים לבין שפיץ, כדי שהם יקנו ממנו סמים מסוכנים באופן ישיר. הנאשם סייע לקטינים לפנות לסוחר הסמים שמספק לו את הסמים, כאשר לא היה לו סמים לספק להם בעצמו. בנסיבות אלה מתחם העונש ההולם הוא בין מאסר קצר שירוצה בעבודות שירות ועד ל- 8 חודשי מאסר.

מתחם העונש ההולם לאישום 5

15. מנסיבות האישום החמישי עולה כי הנאשם השתמש בסמים מסוג קנבוס וחשיש במשך 7 שנים וכן השתמש עם קטין בסמים. בנסיבות אלה מתחם העונש ההולם הוא בין של"צ בהיקף נרחב ועד ל- 6 חודשי מאסר.

העונש המתאים

16. מצאתי בהתאם לסעיף 40 י"ג (ב) לחוק העונשין לגזור על הנאשם בשל כל אחד מהאירועים עונש כולל.

17. לחומרה, אשקול את העובדה שהנאשם חזר על המעשים בארבעה מועדים שונים, הנאשם היה בן 26 בעת ביצוע העבירות, הקטינים היו נערים הצעירים ממנו בכעשר שנים, הנאשם בוגר 12 שנות לימוד, למד שנתיים באוניברסיטה, שירת בצה"ל במשך שישה חודשים עד ששוחרר מחוסר התאמה, מחוות הדעת שהתקבלה בעת מעצרו עולה כי הנאשם מתמצא היטב בזמן, במקום ובסיטואציה כאשר האפקט שלו השתנה רק כאשר שוחחו עמו על העבירות המיוחסות לו, בנסיבות אלה אינני מקבלת את טענות ב"כ הנאשם כי הנאשם הוא זה שנגרר אחרי הקטינים. אכן שפיץ ניצל את הנאשם כנער שליחיות, אך הנאשם שיתף עמו פעולה באופן מלא, לא היסס למכור את הסמים לקטינים ולא היסס להפנותם ישירות לשפיץ, בזמן שלא היו לו סמים למכור להם. הנאשם עשה זאת כדי שהוא יוכל לקנות עוד סמים לשימושו העצמי.

18. עוד אשקול כי הנאשם לא לקח אחריות למעשיו ושלושה קטינים היו צריכים להגיע ולהעיד בניגוד לרצונם בבית המשפט. אכן סעיף 40א(6) קובע כי כפירה באשמה וניהול משפט על ידי נאשם לא יזקפו לחובתו, אך הנאשם אינו זכאי להקלה לה זכאים אלה אשר מביעים חרטה ולוקחים אחריות מלאה למעשיהם. בהקשר זה אציין כי שפיץ לקח אחריות מלאה למעשיו בהזדמנות ראשונה, עניינו הסתיים ביום 18.3.12, הוא נדון ל-14 חודשי מאסר בשל שורה ארוכה של מקרי סחר בסמים, לרבות 10 מכירות לנאשם. נסיבותיו האישיות היו לא פשוטות והדברים מפורטים בהרחבה בגזר דינו בת.פ. 30438-12-11.

19. עוד אתחשב בכך שבעבירות מסוג זה יש לתת דגש הן לצורך בהרתעת הרבים והן בהרתעת הנאשם ולעניין זה יפים דבריו של בית המשפט העליון על הצורך במלחמה בתופעה ובמיגורה, תוך הטלת עונשים מרתיעים:

ברע"פ 6373/06 **מדינת ישראל נגד עווד אלנשמי** (טרם פורסם) מיום 6.9.2006 - נקבע כי:

"כאשר בעבירות סמים עסקינן,

לא ניתן להתעלם מהחובה המוטלת עלינו כמערכת חברה להיאבק בנגעה סמים. פן חשוב

של מאבק זה הינו הטלת עונשים מחמירים על מי שבחרים לעסוק בסחר בסמים."

20. לקולא אשקול את גילו הצעיר של הנאשם, את נסיבותיו האישיות הלא פשוטות כפי שפורטו בחוות הדעת ובתסקיר שירות המבחן, ואת שאיפתו של הנאשם לשוב ולתפקד באופן נורמטיבי. עוד אתחשב בכך שהנאשם שהה במעצר למעלה מחודש, שהה במעצר בית מלא במשך שלושה חודשים ובהמשך שהה בתנאים מגבילים במשך כשנתיים, ובמהלך זמן זה הפסיק את השימוש בסמים והשתתף בטיפול קבוצתי לעצורי בית. כמו כן נתתי משקל נכבד להפרעת האישיות ממנה סובל הנאשם, ולתוצאות הקשות שמאסר עלול לגרום לנאשם כמפורט בחוות דעתו של ד"ר מילר.

21. כאשר אני שוקלת את הנסיבות לחומרה ולקולא ובשים לב מחד לכך שבית המשפט העליון קבע כי בעבירות של סחר בסמים יש לתת משקל בכורה לשיקולי גמול והרתעה, בוודאי כאשר מושא הסחר הוא קטין, ומאידיך בהתחשב בכך שזוהי מעידתו הראשונה של הנאשם בפלילים ומאסרו הראשון, החלטתי שלא למצות עמו את הדין ולהטיל עליו את העונשים כדלהלן:

א. 9 חודשי מאסר בניכוי ימי מעצרו (14.12.11 - 16.1.12).

ב. 12 חודשי מאסר. הנאשם לא ירצה עונש זה אלא אם יעבור בתוך שנתיים מיום שחרורו על כל

עבירת סמים מסוג פשע.

ג. 3 חודשי מאסר. הנאשם לא ירצה עונש זה אלא אם יעבור בתוך שנתיים מהיום על כל עבירת סמים מסוג עוון.

ד. ניתן צו להשמדת המוצגים.

תשומת לב שב"ס לחוות דעתו של ד"ר מילר (נ/1) ממנה עולה חשש כי מאסרו של הנאשם יוביל להתפרקות פסיכוטית, ולניצולו של הנאשם על ידי עבריינים אחרים. המזכירות תעביר לשב"ס חוות דעת זו, כדי שתיבחן בעת קליטתו של הנאשם בקביעת מתקן הכליאה בו ישהה.

זכות ערעור בבית המשפט המחוזי בירושלים בתוך 45 יום.

ניתן היום, ט' אדר תשע"ד, 09 פברואר 2014, במעמד ב"כ הצדדים והנאשם.